

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Ціна примірника
6 сот.
На провінції
8 сот.
В зайнятих терито-
ріях 4 коп.

Виходить щодня рано
крім понеділка.

Ціна передплати у Львові:

На рік 18— К.
На шість місяців 9—
На чотирьох місяцях 6—
На три місяці 3—

В інших містах:

На рік 24— К.
На шість місяців 12—
На чотирьох місяцях 8—
На три місяці 4—

За границею:

В Німеччині 28 мар.
В Америці 8 дол.
В інших державах 40 фр.

Регістрація вільна від поштової оплати. Руко-
писи приймаються як записки, а звертаються як
літературні твори і застережені. — „Українське Слово“
вважається на території України за офіційний орган.

Адреса редакції, адміністрації й видавництва:
Львів, вул. Руська 1.

Ціна оголошень:

За оголошення численно за односторонню
стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за
стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній частині
1 К. Повідомлення про візанти, заручини і т. д.
1-30 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголо-
шення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова
тожсамі або розстрілювані друком численно по-
стійно. Сталі оголошення за окремими умовами. — За
зміну адреси платити 1 50 сот.

Сила національної організації.

Росіяни, що тепер знов прийшли до Галичини, не різнять ся, розуміють ся, від Росіян, що були тут у 1914—15 р. І їх поведене супроти галицьких Українців у головній основі таке саме, що й перед роком. І так само відбувається в Галичині та на Буковині нищене української культури, проти якого вчисто запротестувала Загальна Українська Рада на своїм засіданні 26. серпня. В самій Росії панує реакція, а ліберали мають менше, ніж коли небудь впливу на політику російського правительства загальною і на його політику в зайнятих краях зокрема. Але все-ж у пресі й політичних кругах Росії помітно тепер інше ніж перед роком відношене до населення зайнятої частини Галичини й Буковини. Не лише ліберали, а й деяка частина реакціонерів жадають від правительства поміркованішої політики в Галичині. Відома є стаття ліберала Е. Трубецького в „Рускєм Слові“, котрий, так мовити, „бере в оборону“ українське населення східної Галичини, а тепер ми наводимо подібні голоси реакційної російської преси „Колокола“ та „Нового Времени“.

„Річчя“ з 10. серпня доносить: „І „Колокол“ рішуче виступає проти наших адміністраційних експериментів, переведених у Галичині в 1914—15 р. й пише: „В 1914—15 р. наша управа в Галичині знаходила ся цілком під впливом галицьких „москвофілів“ в особі д-ра Дудикевича та його друзів. Ся група віддана до глибини душі Росії, все-ж була дуже злим дорадником нашої галицької адміністрації. Фанатичні нетолерантні приятелі д-ра Дудикевича провадили надто різку політику, бачучи зрадника в кождім читачеві „Кобзаря“, в кождім, хто говорив тарабарським наріччям проф. Грушевського. Корінів серед галицького селянства „мо-

сквофіли“ також не мали. Вони не могли бути міцною суспільною групою, на котру можна було б оперти ся в боротьбі з австрійським впливом.

„Наслідком нашої політики в Галичині було те, що відношене населення до нас змінило ся. Поляки, Жиди, українська інтелігенція, українське селянство й опозиційне уніатське духовенство, котре повертало на старобатьківську віру не завжди з місіонерсько-пастирською терпеливістю, стало ворожо ставити ся до нас. Наші домові засоби в завоюваних краях не придатні. Буковинське уніатство (?) й галицьке українське селянство мають за собою історичну давнину, а тому боротьбу з ними треба провадити уважно, рахуючи ся з складними політичними обставинами в Галичині та на Буковині“.

„Новое Время“ пише в статті п. з. „Церковний лад у Галичині“: „Поруч з посушенням нашої війська в Галичині наперед перед нашою найвищою церковною управою знову поставити питання про організацію управи православної церкви в Галичині. Мачи на увазі досвід недавнього минулого, наша найвища церковна влада поки-що вважає за відповідніше не робити на сім терені якихсь рішучих кроків. Тому в перших часах справу організації управи православної церкви в Галичині доручать протопресвитерові военного та морського духовенства о. Шавельському, котрий уже почав ся справу. Лише пізніше, коли положення стане певніше, найвища церковна влада перебере в свої руки справу задоволення релігійно-моральних потреб „русского“ населення в Галичині“.

Кому-ж і чому-ж завдячують галицькі Українці, що навіть російські шовіністи жадають деякої зміни політики супроти ненависних їм „мазепинців“? Лише самим собі та своїм витривалій відпорності супроти російських наїздників. Росіяни побачили, що східна Галичина є українським краєм, вони мусіли признати, що

їх приятелі-москвофіли не мають корінів у народі, що вони є лише генералами, хоч і „цілком відданими Росії“, але без війська. Наслідком сього було те, що др. Дудикевич не зявив ся вже слідом за російським військом у Галичині, як то було при першій російській наїзді, а лишив ся і надалі обкрадати своїх вихованців у Ростові. Коли початок війни покінчив раз на завжди ролю галицьких москвофілів у межах Австрії, досвід двох літ війни показав і Москалям, що москвофіли можуть більш пошкодити ніж допомогти навіть шовіністичній російській політиці в Галичині. Навіть засліплені шовінізмом російські політики мусіли признати, що Українці в Галичині є добре зорганізованою нацією, в боротьбі з котрою російські „домові засоби не придатні“. В Росії чути голоси, які жадають для Галичини не тих засобів русифікації, котрих уживає ся по цілій широкій Україні, а якихсь інших, можна гадати, повільніших і обережніших. Твердий опір зорганізованої частини української нації в Галичині збив з пантелику російських асиміляторів і причинив ся до замішання в їх таборі. Невеличка частина української нації в Галичині змогла звернути на себе увагу Росії, а такої уважності не могла вибороти собі ціла маса українського народу в Росії. Се явище остільки вражає, що його не можуть не помітити російські Українці. „Русское Слово“, „Колокол“, „Новое Время“, і т. и., які жадають для галицьких Українців від російського правительства іншої політики ніж для російських Українців, мусять спонукати сих останніх застановити ся над причинами таких, здавало ся-б на перший погляд, дивних жадавань російських націоналістів. А застановивши ся над сим, російські Українці мусіли б прийти до переконавання, що й в Росії можна досягнути національно-політичних прав лише шляхом тої національно-політичної організації, яку мають їх галицькі брати. Лише шляхом національної ор-

ШКРУМЕЛЯК ЮРА.

27. полева сотня У. С. С.

Гарний, соняшний день в місяці вересня. Нема вже серпневої спеки, що зливала потом чола робітників. Вереснєве сонце розсіває лагідне проміння, не пече, тільки гріє, як мати. Так і здаєть ся тобі, що се цвітень або май; тільки жовте листє дерев, широкі, жовті стерні на полях і копичі скошеної трави кажуть тобі, що се не весна. Се осінь — та найбагатша палі світа, що по справедливості розділює між робітників нагороди за весняний і літний труд. Се вона...

Такий був гарний, соняшний день, як у селі Р. жидачівського повіту, де тепер стоїть Кіш У. С. С., настало свято. Велике свято. Бо чияж не свято тоді, як господар висилає у поле женців, щоб жали зрілу пшеницю? Той день обходить він урочисто. А вже й Січовий Кіш висилає нині у поле своїх женців. Та не в те поле, де яра пшениця угинаєть ся під подувом подільських вітрів — але там, де не сіяно вже дві весні, де не жато вже два літа; де місто зрілого жита прилягає до землі юнацькі голови борців, що наслушують, чи не зближаєть ся страшний косар — сторука смерть, що за одним замахом стинає їх з віг. Сю смерть наси-

лає лютий ворог — напасник рідної країни. І борці чатують на ворога; не буде його — не буде смерті. Вже чимало борців лягло на вічний сон на подільських степах, прорідили ся ряди робітників, що спочили по важкому труді — а дбалий господар висилає все нових, щоб заповнили порожні місця. Двадцятьсемий раз висилає Січ. Кіш своїх молодих робітників і благословить їх як батько у непевну дорогу. Тільки здаєть ся рідко коли світило їм так гарно, по матірньому, любе сонце, як нині. Наче просить їх: Вживайте останньої крихти тепла, бо небаром наспів понура, холодна зима, що мачопином подувом заморозить ваші молоді личка.

Кінчить роботу, поки погода... І вони се розуміють. Ідуть — не зволікають. Ідуть до важкої роботи. Навколо урочиста тиша, тільки жовте листє трясеть ся боязко і шелестить — ось, ось упаде... Хто вгадає, що за тайну ворожбу містить в собі та тиша і шепіт листя. Що за долю віщує він молодим героям!?... — Здалека доходить гук гармат — такий глухий, такий понурий... Се „звідтам“... І молоді борці чують в ньому поклик до бою, поклик своїх товаришів, що кують там для нас краспу долю. Вони кличуть: Ходіть, ходіть! Не гайте ся! Поможіть нам стати проти напасного ворога, — бо нам стала ся важка пригода... Чимало з нас померла вже ненаситна ворожа паща. Спішіть кінчити живно, бо надійде ворог та столочить

зерно — здорове зерно... Тільки наостріть добре свої серпи, бо наші дещо притупились...

І вони спішать. На чолах їх видніє повага і свідомість важного завдання. Ще раз оглянули ся взад — на мирне житє.

Приязно усміхають ся дівочі уста — а на синіх очах мерехтять слези як перли; білі ручки квітчають ще задні ряди. А сурма грає на пращане.

„Похід над Стрипою“... *) Нова композиція стрілецької музики. Спершу несуть ся голосні звуки, що лунають силою і енергією у молодечих серцях. Так і горять жадобою мести, і бою з напасником.

Сумні, меланхолійні звуки — наче похоронна пісня. Се по боротьбі... Чи се плач молодих душ, що жалують за сим світом, чи ридане подільських трав, чи стогін високих могил? Чи може се якому синові гуцульських гір вчуваєть в останнє перед смертю голос трембіт, бо й до нього подібні ті сумні звуки. — І знова голосна мелодія, повна сили й життя. Борці не тратять надії; хоч багато полягло, вони спішать свіжо в новий бій, пімстити смерть упавших. Вони знають, що кров їх не даром прольєть ся, житє не даром згасне.

Встане Україна, а їх внуки заспівають пісню свободи.

*) Укладу У. С. С. Михайла Гавронського

ганізації від найнижшої національної одиниці — родини до найвищих національно-політичних інституцій можуть бороти ся російські Українці з їх російськими гнобителями. Правда, Українці в Росії не мали тої спроможности національно-політичної організації, яку мали галицькі Українці в „австрійському пієменті“, але вони могли й можуть перевести низші форми національної організації, які можуть стати основою й для вищих форм національно-політичної організації.

Ми сподіваємося, що окупація частини східної Галичини протриває недовго, але і в сім часі вона дасть безперечно новий товчок до дальшого розвитку українського національно-політичного руху в Росії.

М. Троцький — (ВСУ.)

Довкола польської справи.

До безконечних комбінацій про те, якою дорогою і з яким вислідом піде розв'язка польського питання, прибуває ще один дуже знаменний голос. Іменно „Journal de Geneve“ помістив статтю, у якій представляє теперішній стан польської справи в німецькій проєкті.

Нині є вже певне — пише згадана часопись, що німецький канцлер і д. фон Ягов готили у Відні в цілі полагоди польського питання. Польща має бути створена у формі буфорової держави. Обіймати-ме вона дев'ять губерній російської Польщі; десята губернія сувацька буде прилучена до Прусе.

В заміну за те деякі повіти Литви, заселені переважно польською людністю будуть відлучені від російської держави і приділені до будучого Королівства польського.

Галичина остане окремою австрійською провінцією.

Князь одної з двох католицьких династій німецьких (себто саської або баварської) стане польським королем. Вибір ще не порішений остаточно, та після всякої ймовірности впаде він на князя Лєопольда баварського, молодшого короля Людвіка, що є одружений з австрійською княжною Гізелею. Сим і пояснюється, що сему власне князеві віддано провід над військами, що зайняли Варшаву завдяки побідам Макензена і Гінденбурга. І Лєопольд баварський віхав з тріумфом до столиці будучої Польщі.

Під скиптром німецького монарха Королівство польське буде тісно зв'язане з Німеччиною в наслідок військової і економічної конвенції. Польща не буде допущена як інтегральна частина німецького Союзу, бо збільшене в парляменті числа польських і католицьких депутатів, являється небажаним.

Значить Польща не буде ані „Bundesstaat-ом“ ані „Reichsland-ом“ як пр. Альзакія-Льотарингія. Вона буде Staat in Bunde.

Така є німецька програма, що, — о скільки не зайде яка комплікація — буде скоро переведена в дійсність.

Таким чином Німеччина і Австрія хотять між собою порішити про долю Польщі, не ждучи на годину закінчення мира, у котрій міг би ще дехто вмішати ся в їх наради.

Такий той „похід над Стрипою“. Він всім вбиває ся в серця. Бож укладав його їх товариш-стрілець над річкою Стрипою, де серед гуку гармат та свисту олова поплило чимало стрілецької крові; і він сам зазнав багато піднеслих та сумних хвилин стрілецького побуту. Він вічує їх і переніс у пісню, в могутні акорди, що поривають душу.

Сонце клонило ся до заходу і посилало молодим борцям останній ніжний поцілуй...

Поїзд рушив. „Бувайте здорові! Бувайте здорові!“ кликали ті, що відіжджали.

„Гаразд! Щасливо! Слава, слава!“ лунали оклики від тих, що їх виправляли. Дружні устиски рук і приятельські поцілуї...

А з очей селянок покотили ся рясні сльози... Понесли ся ридання. Сеж найкращий цвіт іде на страшну розправу. Здрігаєть ся серце. Та борці задержують зимну кров. На їх лицях грає весела усмішка — усмішка жалю, туги, — і певности себе. Тільки декому з них тиснуть ся мимоволі сльози до очей. Та він втирає їх крадьком, наче ветадає ся перед товаришами свого м'якого серденька.

Він знає, що не час тепер плакати: треба гартувати душу на найтяжчі удари. Тим ся, забута Україно! Се Твої діти! Вони не дадуть себе скривдити!...

Січ. Кіш. 8. вересня 1916.

Стільки говорить „Journal de Geneve“. Події послідних днів вказують недвозначно на те, що справа розв'язки польського питання відложена на пізніше.

Світова війна.

З Букарешту утікають.

„Lokalanzeiger“ приносить зі Стокгольму: З хвилиною, як надійшла до Букарешту вістка про упадок Тутракану і як стало чути чим раз виразніше гук гармат, запаував серед населення переполох. Все утікає північними залізницями з міста. На двірцях і при касах страшний натовп. За одно місце в товаровім поїзді платять величезні квоти. — Власти розпочали вже евакуацію міста. Головна квартира перенеслась до Пльєшті-Синаї; туди забрались також генеральний штаб і міністерство війни. Управа мариначки опинилась в Констанці.

Російська офензива в Галичині.

БЕРЛІН. Воєнний кореспондент „Московскія Ведомості“ довідуюсь, що австрійська лінія в східній Галичині є знову сильно укріплена. Сам генеральний російський штаб числить ся з тою обставиною і є приготований лише до повільного розвою воєнних подій на галицьких воєнних фронтах. Побіч того російські військові поваги старають ся переконати опінію в краю о тім, що російські армії не можуть з апровізаційних і комунікаційних зглядів поступати наперед так скоро, як сего спершу сподівали ся в лихо поінформованих кругах. Розвій подій поступає там після попередніх плянів, опрацьованих правдивими військовими знатоками. Після висше згаданого днявника, російське громадянство в теперішній хвилі повинно бути більше терпеливим, як дотепер.

В Добруджі.

В телеграмі, яка надійшла сюди з Лондону, вказують на незвичайно важне значіння факту, що російські війська станули сейчас при боці румунської армії, причім зазначають з натиском, що три російські дивізії, які під Рені перейшли через Дунай, становлять лиш передню сторожу російських військ. Міжтим здає ся, що трудне полєжєне четвертої румунської армії, якою проводить генерал Пресана, спричинило в сути річи лиш се, що Росіяни або не на час, або не в достаточній силі прийшли до Добруджі.

„Züricher Post“ в артикулі, що походить зі спеціального військового жерела, вказує, що в виду надзвичайних втрат, які російська армія в послідній кварталі потерпіла, треба би запитати ся, чи Росія буде в силі доставити тільки підмог для Румунії, кілько потрібно. А факт, що Росія не могла би доставити в вистарчаючій мірі обіцяної і очікуваної помочі, мав би для Румунії величезне значіння.

Знову що до сфорсованя Дунаю, треба все мати перед очима, що майже всюди болгарський правий беріг Дунаю панує над лівим, румунським. Твердині Рушук і Відинь є для Болгарів сильними точками опертя, а австро-угорська фльота панує цілковито над рікою.

Положенє болгарських військ на солунським фронті є так знамените, що при помочи слабих відносно сил можна відперти навіть сильні наступи. Про переломанє болгарського фронту Сарраєм не можна навіть поважно говорити.

Румунське урядове звідомленє генерального штабу твердить, що Румунія звернула головний удар проти Австро-Угорщини, а на фронті Дунаю тримає ся оборонної тактики. Війну приготовлено на як найбільшу скалю і неважком покаже ся перевага румунських військ. Мобілізації ще не покінчено, але стратегічний похід відбуває ся після з гори обдуманого пляну.

Зачинають нетерпеливити ся.

БЕРЛІН. До петроградської часописи „Віржевія Ведомості“ телеграфують з Букарешту, що в політичних і військових румунських кругах очікують дуже нетерпеливо прибуття російського помічного війська над Дунай. Сама Румунія зібрала більшу часть своїх військових сил на території Семигороду в надії, що Росіяни, як найскорше перейдуть через Дубруджу і унеможливлять офензиву Болгар на болгарсько-румунській границі. Тимчасом стало ся инакше. Болгари зачали офензиву, а се вплинуло знов в Букарешті на зменшенє довіря до мілітарної помочи Росіян. Що правда російська часопись звертає увагу на се, що російська армія прибу-

де над Дунай вже в найблизших днях, але через се не зможе затерти некорисного вражіння в Румунії.

Над Сомою.

„Petit Parisien“ підчеркує, що підприємці Французи зусили ся на північ і на полудне від Соми вступом до великої англійсько-французької офензиви. Німці ставлять завзятий опір, котрий унеможливляє дальший похід наперед з другої лінії. Німецькі резерви, які скоро надійшли, підпринимали завзяті протинаступи, котрі довели до незвичайно нагальних, кривавих, все ще не покінчених боїв. Завзята борба шаліє під селом Гітмон, на котре звернув ся англійський наступ. Там боронили Німці кожної стопи землі і боронили ся з героїзмом, котрого не можна їм заперечити. В південно-східній часті села при дорозі до Combles ставили оборонці опір, доки не вичерпали своєї муніції. Послідних десять людей з залоги боронились до-ти, доки Англійці, що напирали зі всіх сторін, не уможливили дальшого опору.

„Vossische Ztg“ доносить з головної квартири, що ген. Гіденбург знаходить ся тепер на західнім фронті, де відвідує армії, які зводять саме тяжкі бої.

Стріли до французького посольства.

ЛОНДОН. (Ткб.) Бюро Райтера доносить з Атен: Товпа невідомих крикунів стрілила вчора вечером до будинку французького посольства в хвили, як відбувала ся там конференція послів чотиропорозуміння. Президент міністрів Заїміс висловив французькому послови співчутє з тої причини. Посол прийняв перепросини до відома, не вважає однак ще справу полагодженою.

АТЕНИ. (Тко.) (Б. Райтера). Посли держав чотиропорозуміння зложили візиту президентови міністрів і поставили услів'я, під котрими могли би уважати подію під французьким посольством за полагожену: 1) Справники мусять потерпіти кару. 2) Треба потягнути до відвчальности урядників, котрі не запобігли події. 3) Союзи резервістів в Атенах і на провінції треба сейчас розв'язати. Заїміс відповів, що правительство поробить відповідні зарядженя.

РИМ. (Ткб.) Аг. Стефанія доносить про події в французьким посольстві в Атенах, що особи, котрі вдерли ся до середини, піднесли оклики: Нехай живе король! Проч з чотиропорозуміння! Стріли, які віддано, нікого не зранили.

Російське звідомленє.

З д. 10. вересня по полудни.

Сім німецьких літаків перелетіло над зеліничною лінією Ковель-Рожище. Наш летун капітан Касєков підняв борбу з двома з ряду ворожих літаків і приневолив їх, щоб віддалили ся в західнім напрямі. Один з тих літаків випустив за собою нас диму. Дня 9. вересня поляг хоробрий командант полку полковник Лободєв.

В боях в лісних Карпатах полонили ми від д. 31. серпня до 6. вересня разом 15 офіцерів і 1889 жовнірів, здобули дві гірські гармати і 26 скорострілів, багато крісів, ручних гранатів. На балтійським морі підприємці німецькі гідроляни дня 9. вересня неудачний наступ на остров Рунов. Протягом дня заявили ся кілька разів ворожі літаки над вузиною Ірбен і звели бої з нашими летунами. Хоч неприятель був що до числа сильніший, відперли ми його за кожним разом. Поручник фльоти Бафонов стрелив один ворожий літак, котрий впав на море.

Ріжні вісти.

БЕРЛІН. (Ткб.) „Lokalanzeiger“ доносить, що державний канцлер виїхав до німецького цісаря до головної квартири.

ПАРИЖ. (Ткб.) Аг. Аваса доносить з Корфу, що сербська скупщина розпочала знову свою діяльність.

ЛОНДОН. (Ткб.) З причини ударення наміру служби мійської залізниці, щоб спричинити перерву в русі, грозить вибух страйку 800.000 робітників. Предсідатель союзу американських робітників іде до Нью Йорку, аби рішити справу страйку в цілі приневолєня мійської залізниці, щоб виповнила жаданя служби. Служба ще двох иньших ліній мійської залізниці заявила ся за страйком.

РИМ. (Ткб.) Амбасадор Сполучених Держав виїхав до воєнної області до короля.

Дальше покликання ополченців.

ВІДЕНЬ (Тіб.). Міністерство краєвої оборони подає до відома, що в тих днях оголошене буде оповіщення, яке покличе до служби призначених при останньому перегляді зібраних до служби з оружжям в руці ополченців:

1) з 1871, 1870, 1869, 1868, 1867 і 1866 рр. на 2-го жовтня 1916;

2) уроджених в рр. 1892, 1891, 1890, 1884, 1883, 1882, 1881 і 1880 на 10 жовтня с. р.

Що вже тепер покликано річники 1866—1871, поясняє ся тим, що і сим разом військова управа наміряє аж до дальшого зарядження ужити сих ополченців виключно в краю і етапах, бо, щоб молодші річники, які тепер знаходяться в краю і в етапах, можна вислати на фронт, треба їх заступити старшими класами, котрі саме покликано.

НОВИНИ.

— Засідання президії парламенту. Передвчєра перед полуднем відбуло ся засідання президії Палати послів, яке скликав президент Сильвестер. Крім президента прибули віцепрезиденти Романчук, Пернерсторфер, Юкель і Погачник. Полагоджено біжучі президіяльні справи та роздано президіяльні агенди на будучий зимовий піврік.

— В справі вістий про недугу митрополита Шептицького удав ся перед кількома днями др Кость Левицький до міністра заграничних справ бар. Бурияна з просьбою, щоб постарав ся о вияснене справи. Буриян приобіцяв віднести ся до Петрограду за посередництвом еспанської амбасад у Відні о уділене урядової вісти. Надіють ся, що ще сего тижня буде можна одержати про стан здоровля митрополита автентичну вістку.

— іменоване в Виділі краєвим. Виділ краєвий признав в етаті маніпуляційного відділу експедитором п. Володимирови Шевчукові VIII. кл. рангі.

— Відзначення Українців. При 77 п. п. зістали відзначені: фельдф. Юстин Земин і цугсфірери Василь Сирватка і М. Сидор срібними хрестами заслуги з короною.

— Ціни картоплів в дрібній продажі. Розпоряджене п. к. Намісництва в Галичині з дня 6. вересня 1916 р. устанавляє максимальні ціни картоплів в дрібній продажі. Як продає ся менше, ніж оден метричний сотнар, не вільно жадати висших цін від низше поданих. За 1 клг. вибраних картопель від 7. до 19. вересня 1916 р. 15 сот., від 20. вересня 1916 р. до 28. лютого 1917 р. 12 сот., а від 1. марта 1917 р. 14 сотиків. За 1 клг. невибраних в першій часі 13 сот., в другій 10 сот., в останній 12 сотиків. Хто переступить наведене розпоряджене, буде караний гривною до 5.000 кор. або арештом до 6 місяців. Як переступлене поповнить промисловець, може наразити ся на утрату промислової карти.

— З воєнної кухні. Управа „воєнної кухні“ рішила, щоб ві второк і п'ятницю, як безмясні дні, видавати обіди без мяса. З огляду однак на те, що мясо становить поважну рубрику видатків в безмясні дні, обіди будуть значно дешевші, бо ціна одного обіду буде вносити 60 сотиків. Нова ціна за обіди ввійшла вже від вчєра в жите.

— Посли осередних держав виїхали з Букарешту. Болгарське правительство одержало вістку, що члени дипломатичних і конзулярних місій: німецької, австро-угорської, болгарської і турецької в Букарешті, як також члени відносних колегій виїхали дорогою на Росію до своїх вітчизин. Персонал румунського посольства в Царгороді приїхав до Софії і разом з персоналом румунського посольства в Софії відіде дорогою, котру йому вкаже ся.

— Про польський полк у Канаді читаємо в краківському „Czas“ з 28. серпня ч. 433 отсе: „Париська „Polonia“ доносить, що канадський уряд ухвалив дня 7. липня дозволити на організацію польського полку в західній Канаді з головною квартирою у Вінніпегу. Полк матиме назву „The Polish Battalion“, командантом має стати якийсь Гастінгс, бувший прокуратор Манітоби. З виїмкою команданта будуть усі інші офіцери полку Поляками. Польський тижневик „Czas“ у Вінніпегу вважає ухвалу канадського правительства „історичною“, бо сим способом признало тамопне правительство Поляків „народністю, яка змагає до вільного й незалежного рідного краю“.

Треба пригадати, що польсько-американська преса, навіть і та, котра схильєть ся у сторону почтврнього порозуміння, дуже гостро зганила перед кількома місяцями канадський експеримент і запротестувала проти вербункової акції Гастінгса з Манітоби. „Gazeta Polska“, що виходить у Москві, в числі з 9. серпня подає кілька цікавих подробиць про заходи змобілізувати американських Поляків на річ Росії. У січні або в лютім 1915 р. приїхали до Варшави висланці американського „Сокола“ дд. Тригар і Сулковский, щоб довідати ся, як стоїть справа з формуванем польських бойових одиниць у російській армії. „Вже тоді був плян вислати кількадесят тисяч польських добровольців до Канади, а звідти через Владивосток на російський фронт. Висланє сеї польської армії просто з Злучених Держав було неможливе з огляду на неутральність сеї держави. Тригар і Сулковский вступили зараз по приїзді до легіону Горчиньского у Варшаві. Сулковский поляг на полі бою на Литві, Тригара ранено, потім він вернув на фронт і перебуває тепер у рядах польської бригади“. (ВСвУ).

— З почти. Наслідком рескрипту міністерства торгівлі з дня 3. с. м. ч. 26.245 здержано рух телеграм воєнних полонених в Росії аж до відклику.

Після розпорядку міністерства торгівлі з 28. серпня 1916 ч. 26.050/П. допущений від тепер рух приватних пакетів тільки до слідуючих почт-полевих зглядно етапових означених числами: 8, 9, 11, 19, 19/П, 20, 32, 34, 37, 39, 48, 51, 52, 55, 64, 65, 69, 73, 76, 79, 88, 95, 98, 106, 111, 113, 125, 128, 133, 137, 138, 140, 142, 146, 148, 168, 176, 177, 178, 181, 185, 186, 188, 200, 203, 207, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 236, 237, 238, 239, 242, 250, 252, 258, 267, 269, 273, 277, 278, 282, 298, 302, 307, 316, 323, 324, 335, 338, 345, 400, 510, 511, 512, 513, 514, 517, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 607, 608, 611, 612, 613, 615, 630.

З виїмком повисших до ніяких иньших полевих зглядно етапових почт приватні пакети від тепер недопущені. Рух таких пакетів до сталих (означених назвою місцевости) етапових урядів почтових в окупованих областях Королівства Польського і Чорногори є допущений з виїмком до урядів в Митровиці над Косово і Новіпазар в Сербії, які для приватного руху почтового замкнені.

— Смерть Мацоха. Голосний в своїм часі ченстоховський монах Мацох, що в Пйотркові відбував кару за доконанє забійство і крадіж, помер 6. вересня на чахотку.

— Арешт посла Петровського. Російське правительтво не дає і на засланню спокою соціальному демократови Петровському, посланому до державної Думи з Катеринославщини, який в свій час сміливо виступив в обороні національних прав поневоленої української нації. Посол Скобелев дістав телеграму про арешт Петровського й переслав її председателеви Державної Думи Родзянкови та міністрови внутрішніх справ, просячи їх не погіршувати судової кари Петровського переслідуваннями місцевого уряду. (ВСвУ).

— Турботи Меньшикова. Говорячи про страшну дезорганізацію російського господарства в статі „Не гайте часу“, Меньшиков кінчить її так. „Громи та бурі Ілії пророка мусять нагадати нам, що дорогоцінні дні літа минають та що, коли хтось не подбає про хліб, дрова, мясо і т. н., може трапити ся фатальна несподіванка, подібна до тої, яка мала місце весною 1915 р. на фронті. Там не достало муніції й довело ся відступати перед ворогом. Тут може не вистарчити засобів поживи, хоч її і багато в краю, та задля недовершення сеї дитячої задачі забезпечення в засоби поживи може доведеть ся зрєкти ся переведення великого історичного народнього подвигу“. (ВСвУ).

— Буковинські і галицькі суди з виселених місцевостей застановили свою працю і не урядують в иншій місцевості ані не полагоджують справ якийбудь инший суд. Лиш в пильних справах, котрі вже або переведено в виселеним суді або мали йому припасти, виделегує ся инший суд місто неурядуючого виселеного. Та в кождім поодинокім случаю треба внести поданє до львівського ц. к. висшого краєвого суду, а іменно в каришх справах до Оломунца, а в цивільних до Львова.

— Старий час. Дня 30. вересня о 12 год. в ночі задержить ся годинники о одну годину і буде введений старий час т. зв. зимовий.

— Підводні судна. Хоть історія повстання та повільного розвою підводних суден датуєть ся вже від початку XVII. століття, то до воєнного ужитку приноровлено їх у-перве підчас англійсько-бурської війни. Від сего часу європейські держави звернули на них дуже пильну увагу, усовершенюючи їх що раз-то новими винаходами. Яке велике значінє мають вони в нинішній війні, свідчить найліпше се, що підводні судна осередних держав оперують свободно по морях цілої Європи, затоплюють сотки ворожих кораблів і то не лиш звичайних, але й кружляки, торпедовці, лінійні кораблі та панцирники. В січні с. р. затоплено англійських кораблів загальної містоти 40.000 тон, в лютім о 60.000 тонах, а в марті о 100.000 тонах! Щоб боронитись перед наїздами на пристані рішила Англія забезпечувати візд до них спеціальними сітями. Та міжтим осередні держави видумали приряд, який з легкостю перетинає дротяні перешкоди.

Підводні судна є формою подібні до ставевого яйця. Довгота їх виносила перед війною навіть 16 метрів; найновіші нинішні типи мають бути ще довші. Розумієть ся що вони мусять бути дуже сильно збудовані, так щоб заглублювались під воду на 6—10 метрів на случай, колиб верог їх хотів вислідити. Для освітлення підводної дороги в морських глибинах служать рефлектори себ то електричні ліхтарні. Підводні судна можуть довільно плисти або на поверхні моря, або критись під водою. Для висліджування місця ворожої фльоти служать далековид довгий на 3—4 м.; при його помочи може командант бачити з під верхні моря, що дієть ся на поверхні і давати своїй маринарці відповідні сигнали. Залога підводного судна складаєть ся з 6—12 людей; під водою може вдержатись така лодка кілька годин. До віддихання залоги під водою служить згущений воздух, переховуваний в відповідних приладах.

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 13. вересня 1916.

Мисл: 13. вересня гр.-кат. Пол. п. Пр. Богор., римо-кат. Тобіяша.

Загтра: 14. вересня гр.-кат. Симеона, римо-кат. Под. св. К.

○ Пригадує ся, що вписи до учит. семінарії, школи вправ і виділової У. П. Т. у Львові (ул. Мохнацького ч. 12) відбудуть дня 15. і 16. вересня від 9—12 рано і 3—6 попол. Дирекція.

ПОСЛІДНІ ВІСТІ.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 12. вересня 1916.

На східнім фронті.

Фронт проти Румунії:

Положенє не змінило ся.

Фронт генерала кавалерії архикнязя Карла:

В Карпатах тривають бої. Всякі наступи, які неприятель звернув на наші становиська на північ від долини Золотої Бистриці і долини горішнього Черемоша остали без успіху. Впрочім не зайшло в східній Галичині нічо більше.

Фронт генерала пільного маршала князя Леопольда Баварського:

Над долішним Стоходом старав ся неприятель густими масами переломити наші лінії.

Відперто його, при чім потерпів він незвичайно тяжкі втрати. На інших частях фронту гарматний огонь середньої сили.

На італійським фронті.

На фронті між Адигою а долиною ріки Астах поновили Італійці свої наступи на відтинки Монте Спіл Монте Майо. Всюди їх відперто, при чім потерпіли вони діймаючі втрати. В Побережю діяльність артилерії в відтинку на узгір'я Красу зросла.

На півд.-східнім фронті.

В області ц. і к. військ не було зміни.

Заступник шефа Генерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

На морі.

В ночі з 11. на 12. вересня ескадра гідро-плянів заатакувала галі воздушних кораблів Гос, будинки на двірці в Фалькенара і оборонні батареї в Анконі. Влучено в галі кілька цільними метами. Оборонні батареї стріляли до воздухоплавів, але всі гідропляни вернули нешкоджені.

Команда фльоти.

ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На східнім фронті.

Фронт генерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

На північ від місцевости Старе Червище переведений великими масами російський військ наступ зломано перед нашими засіками, причім потерпів неприятель тяжкі втрати.

Фронт генерала кавалерії архикнязя Карла:

В Карпатах відперто ворожі наступи в околиці Баби Лудової, на Цімбро Слява і на Цапули. В протинаступі на Цімбро Слява полонено 170 Росіян.

На західнім фронті.

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престолоа Рупрехта:

По обох сторонах ріки Сони ударемнено огнем, замикаючим доступ всі наміри неприятеля, щоб виконати наступ. В лісі Фуру і Люз даром силкувались Англійці в борбі ручними гранатами зискати на терені. Село Гінш дісталось вчора рано до рук неприятеля. Гарматна борба веде ся дальше з великою завзятістю.

На балканським фронті.

Німецькі і болгарські сили, що остають під начальним проводом пільного маршалка Макензена, провадять дальше свій похід в Добруджі. На македонським фронті значні гарматні бої в області Вардару і успішні для болгарських військ сутички над Струмою.

Перший генеральний квартир-майстер Людендорф.

Кріза в Греції.

АТЕНИ. (Ткб). Райтер. Заіміс уступив.

АТЕНИ. (Ткб). Амас. Грецьке правитель-ство прийняло всі жадання чотирипорозуміння. Поліція прийняла на себе задачу розв'язання союзу резервістів.

Болгарське звідомлене.

З дня 11. вересня.

Румунський фронт. Над Дунаєм гарматний огонь. Під Токією. Віддином, Лемен, Орховом і Сістовом в Добруджі триває дальше похід наперед. Вчора наші війська, торжественно витані населенням, увійшли до Сілістрії, де здобуто 10 кріпосних гармат і багато воєнного матеріалу. Війська ворожі відступають на північ

і на схід по обох берегах Дунаю, переслідуючі нашою кіннотою. В часі відвороту румунських, російських і сербських військ, а головнн в часі відвороту Румунів діють ся нечувані жорстокости, яких допускають ся ті війська на безбороннім болгарським населенню. На кілька днів перед виповідженням війни забрали Румуни всю худобу, не видаючи реквізичійних квітів.

В часі свого відвороту на Тутракан зорганізував неприятель осібні команди в ціли ширення пожеж по болгарських селах. Богато сіл в околиці Тутракану і Сілістрії стоїть в огні. Мужеське населення кількох сіл вирізано в пеня або покалічено. Мешканців інших сіл зігнано разом і вивезено за Дунай; уживає ся їх як заслони перед болгарським огнем.

Македонський фронт. В області Мо-глені в долині Вардару обосторонний гарматний огонь. Зусилля ворожих відділів, щоб переправити ся через Струму коло села Невелен Караджаквої і при устю ріки, ударемнено протинаступом.

Надіслане.

За цю рубрику редакція не відповідає.

Адвокат

Др. Ізидор Голубович
переніс канцелярію з Тернополя
і веде її
у Львові, ул. Руська ч. 3. I. пов.

Дентистичне заведення

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сакетуській ч. 17.

Виймоване зубів без болю і цільмоване.

Штучні зуби в кавчуку і золоті.

Українським Січовим Стрільцям роботи виконує ся даром.

Зголошувати належить ся у асистента Наси.

Всіх наук лікарських

Др. ЛУКА САФІЯН

ординує у Львові

в улиці Касира Бочковского ч. 2., від 8—9 рано
і від 1—4 пополудни.

Оголошення.

Кравчиню самостійну до шиття до дому
прийму сейчас. Адрес в ад-
міністрації. 1—3

На скарб Боевої Управи У. С. С.

Неначе ті орли злетіли на ворога наші Українські Січові Стрільці здобувати красшу долю своїй Ненці-Україні, батькам, мамам, братам, сестрам, жінкам, дітям.

Ми тішим ся їх походом. У нас ясніла вольна Україна, свобода, гаразд.

Та немов яка хмара прислонила нас. Чи не забули ми наших Орлів? Вони ж бороли ся, борють ся і будуть бороти ся. Треба лиш їм помочі. Вонаж якось припинила ся, хоть так конче потрібна.

А нумо, хто живий лиш! Спіши в цю при-
кру хуртовину з підмогою!

Купуйте всі видання Української Боевої Управи!

Постарайте собі відзнаки У. С. С.!

Замовте собі воєнні перстені!

Пишіть на картках з життя У. С. С. у полі.

А і на добровільні жертви не забувайте!

Посилки того рода треба звертати на адре-
су: Zentralleitung der Ukrainischen Legion in Wien,
XIV. Goldschlagstrasse 108.

Всі видання Боевої Управи У. С. С. мають
на складі:

1) Боева Управа У. С. С. (як висше);

2) Союзний Базар у Львові;

3) Народний Базар в Перемишлі;

4) Народний Базар в Стрию;

5) Книгарня тов. ім. Шевченка у Львові.

Здорові були!

За Боеву Управу У. С. С.:

Др. К. Трильовський, В. Темницький, В. Сінга-
левич, Д. Катамай — писар.

„Дністер“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20. (власний дім).

Телефон ч. 788. — Конто Почтової Шадниці
ч. 25.261. — Жирове конто в Австро-Угорським
Банку.

Приймає до обезпечення від огню будинки,
хатні і господарські, движимости, меблі, одержу
і білизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кожний Українець повинен асекуровати ся
від огню, щоби на случай пожежі не понести
страсти, бо достаток одиниці, то добробут ці-
лого народа.

Кожний Українець повинен асекуровати ся
тільки в Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“.

Нема жадного иншого українського
Товариства асекураційного від огню,
тільки один

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпе-
чення селянських бидиноків.

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск ово-
ім членам.

„Дністер“ оцінює та виплачує шкоди по огні
скоро і ретельно, а на членів оцінкової
комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер“ дає підмоги українським школам і
бурсам — де виховують ся селянські діти.

Люде асекуровані в „Дністрі“ можуть ді-
стати позичку у всіх великих банках і в това-
ристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кін-
цем 1915 року 6,890,075 корон.

В „Дністрі“ можна обезпечити від краде-
жи з вломом движимости всього рода, а това-
риства кредитові готівку, цінні папери і векслі
за дешевою оплатою премії.

Адреса „ДНІСТРА“:

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“, у Львові,

Руська 20.

Адреса для телеграм: „ДНІСТЕР“—Львів.

Канцелярії Товариства отворені що дня
від 8—2 перед пол.

Не минайте а перечитайте!

Чи варто за невеликі гроші в тих тяжких часах
розвеселити ся?

Певно кожний скаже, що варто.

За 1 К. 80 сот. можна 900 рази засміяти ся!

Саме тепер вийшла обемиста книжка (девять
аркушів друку), котра містить в собі
900 словами девятьсот

Дотепів, вигадок і жартів.

Хто хоче розвеселити ся, а таких в теперішнім
часі буде певно багато, нехай чимскорше спро-
вадить собі сю книжку, бо задля великої доро-
жнї і браку паперу наклад зглядно невеликий.
Сю справді на часі книжку видало Товариство
„Просвіта“. Канцелярія Товариства у Львові
(Ринок ч. 10) висилає її безплатно тому,
хто пришло переказом на саму книжку 1 К 80 с.
(Члени „Просвіти“, що заплатили вкладку, пла-
тять тільки 1 кор. 30 сот.), а на рекомендовану
пересилку 35 сот.

Оправлений в полотно примірник коштує без
почтової пересилки о 50 сот. більше.

Радимо спішити ся!

Г. Уельс

„Боротьба Світів“

фантастична повість

(з англійського).

Ціна з пересилкою поштовою 70 сотиків.

Висилає Адмін. „Українського Слова“.

При полагодуванні закупа просямо покликувати ся на „Українське Слово“.

